



Floddamper, undervandsbåd, fløjte – eller?

Af Eddie Danielsen

Lige fra åbningen af Jydske Asyl i Risskov i 1852 har den meningsfulde beskæftigelse været det helt centrale terapeutiske element i behandlingen. Vi taler om et bredt spekter af tilbud og muligheder, lige fra arbejdet i park og landbrug for indlagte fra de lavere samfundsklasser – over snedker- eller malerarbejde, også på værksteder, hvor man bl.a. har fremstillet trælegetøj – til kunstbroderi og lyrik for de dannede klasser. I den psykiatriske udstilling præsenterer vi alle disse udfoldelser side om side.

Vi har netop færdiggjort arbejdet at udskille en række af de mange genstande og indrette et nyt udstillingsrum, som vi kalder: “Krydsfelt – kunst eller terapi?”.

Her sætter vi fokus på en række fascinerende og tankevækkende patientarbejder, besjælet med stor udtrykskraft, og her finder vi krydsfeltet, hvor genstandene – skønt vi møder dem i Museets psykiatriske samling, har en tydelig berøringsflade med Kunstmuseets udstilling og anliggende – hvor håndarbejdet tilnærmer sig et selvstændigt kunstnerisk udtryk – hvor den fabulerende, frodige fantasi tager magten fra skabelonen, snitmønsteret eller det almindeligt anerkendte, pæne, fornuftige og funktionelle.

Den psykisk syge ser muligheder i materialer og udtryksformer, reflekterer over og bearbejder omverdenen, genstanden, materialet og livssituationen gennem processen og det skabte. Man hitter på, man udøver selvterapi og skaber

lys – eller et vindue i sine specielle livsomstændigheders mørke rum.

Den psykiske sygdom tilfører i mange af de genstande, som vi møder i Museets udstilling, flere og anderledes kvaliteter og betydninger. Disse forhold forøger ofte genstanden, eller værket, værdi. Vi kan blive foranlediget til at vende vores syn på verden op og ned.

Vedholdenhed, viljestyrke og fokusering på en proces eller et produkt er en investering i tid, et grundstof, som for den langtidsindlagte psykiatriske patient historisk set har været til rådighed til overflod, og som ofte har fungeret som et håndtag – eller en dør på klem – til et stærkt personligt, men samtidig betydningsmættet univers.



Stoftrykket herover rummer en mængde betydninger og symboler, som ophavskvinden giver os indsigte i i en tilhørende tekst.

Disse betingelser gør sig gældende for Ovaraci, Museets store kunstner, ligesom for en række mere lavmælte og anonyme skikkelser, hvis inderste væsen, drømme og syner materialiserer sig i genstandene i “Krydsfelt”.